

יש והטלוויזיה תופסת רגע של אמת. רגע כזה היה השבוע.

האירוע היה שיגרת, חלומי של סוכן-יחסי-ציבור. כדי למשוך תשומת-לב ל-פעולות המשרד לקליטת העלייה, וגם למאבק יהודי ברית-המועצות, הוחלט להכריז על עולה שבא מרוסיה כעל התושב השלושה-מיליון של ישראל.

הלישכה הסטאטיסטית לא אישרה קביעה זו. להפך: עיתונאים זרים, שפנו ללישכה, למדו שמיספר אוכלוסי ישראל הגיע רק ל-2.9 מיליון.

רגע של דממה. תוך כדי סיקור ה-מאורע, לוחה המצלמה את משפחת ה-עולה ללישכת ראש-הממשלה.

ואז זה קרה. צעירה בשם אלכסנדרה, בת המשפחה, סיפרה ש"החבר" שלה (שנשאר בלנינגרד) לקח מטבע של קופקה (5.3 אג'רות) ועשה ממנה מגן-זרוע. החבר, שלא קיבל היתר הגירה, נתן לה את הסמל, כדי שזה יגיע לארץ — במקומו.

כמו שחקנית מאומנת, הורידה הנערה את הענק מצווארה, הגישה אותו לראש-הממשלה.

גולדה מאיר נהגה אף היא כשחקנית גאונית. קל היה לקלקל את הרגע על-ידי מליצה ציונית כלשהי. גולדה אמרה ב-פשוטות: "עכשיו אני לא יודעת מה להגיד".

היה רגע של דממה. אף נאומים לא יכלו לבטא את אשר הרגישו, ברגע זה, כל אחד ממאות אלפי אזרחי ישראל.

עזה

הקרב על אלג'יר —

מיספר 2

מתי הפסידה צרפת את אלג'יריה סופית? היה זה אחרי שלוחמי הפלג ביצעו כמה מעשי-טרור חמורים בעיר אלג'יר. כתגובה על כך, החליטה ממשלת צרפת למסור את השלטון בעיר לידי חטיבת צנחנים שהיה לה שם מיוחד ממעשים קודמים.

החטיבה נכנסה לעיר, הפכה אותה למחנה-ריכוז. היא עצרה, עינתה, התעללה באלפים. כשהשלימה את פעולתה, השאירה אחריה זרע של שינאה כה נוראה, עד כי אי-אפשר היה אף להעלות אל הדעת שצרפתי אחד יישאר בעיר בבוא השלום.

סלידה ברחבי העולם. לפני שברי-עיים בוצע בעזה מעשה-זוועה מחרדי: ה-מעשה בו קיפחו את חייהם שני ילדים חפים-מפשע, ואמם נפצעה אנושות.

המעשה עורר סלידה לא רק ברחבי-ישר-אל — כולל תושביה הערביים — אלא בעולם כולו. היתה זאת מפלה מוסרית, מוחצת לפידאיון — מכה קשה לסיכוייהם. ואז החליטה ממשלת ישראל לעשות את המעשה האחר שיכול היה להנחיל לפידאי-יון נצחון מוסרי, להתזר להם את אהדת העולם, לעורר אישקט עמוק בישראל-עצ-מה. היא שלחה לשם את מיסר-הגבול.

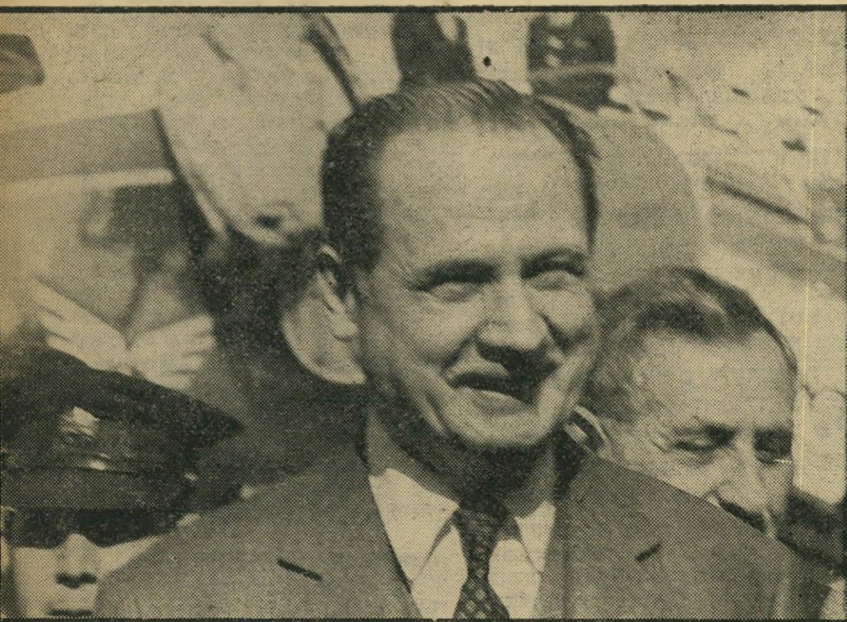
לא להכות — במלויזיה. הכומר תות הירוקות הובאו כדי לעשות את אשר לא רצו לעשות חיילי צה"ל. הודיע משה דיין בחיפה, לפני שבועיים: אף כי חיילי צה"ל קיבלו הוראה לפתוח באש על קהל שממנו זורקים עליהם רימוני-יד, הרי רובם הגדול נמנעים מכך. הם אמרו למפקדיהם: "אנחנו לא מסוגלים לעשות את זה".

מי כן מסוגל? בטלוויזיה ראו המוני ישראל את אנשי משמר-הגבול, כשמפקדם אומר להם מה לא לעשות: לא לפתוח באש, לא להכות. רבים מצופי הטלוויזיה שמו לב להבעת-פניהם של אנשי המישמר, כשהזינו לדברים אלה — שנאמרו לטובת השירור.

מה קורה באמת בעזה? השבוע סיירה קבוצת עיתונאים של העיתונות ה-זרה בעזה, ללא ליחוי, על אשר ראו, דיוור-חו לשבועון נובל אובסטרבר, לסוכנות הידיעות הצרפתית וללה-זאנאנדריה ה-ספרדי:

● חוליות משמר-הגבול עסקו בזיהוי (המשך בעמוד 14)

על הצעתה הסודית של גולדה ליארינג

צעד וחצי קדימה - צעד

אחד אחורנית

כאילו נמסרה לו הצעה רצינית, המאפשרת לו לגלגל את הכור. המצרים השיבו בגיוני חריף, אך הודיעו לאחר מכן רשמית שלא דחו את ההצעות. בהערך הגדרה ברורה, אין ברירה אלא לנתח את הדברים לגוי פ.ב.

שלושה עקרונות טובים

ה הצעות הוכנו על-ידי צוות בראשותו של מרדכי גויט, אחד האנשים הרציניים במשרד-החוץ. גויט היה ממונה כעבר על מחלקת המיזרח התיכון, ולאחר מכן קיבל לידיו את הטיפול בענייני ארצות-הברית. יש בין עקרונות אלה אחדים, שיתקבלו על דעתו של כל אדם סביר. ● למשל: שלא תיתכן נסיגה מן ה-שטחים המוחזקים, בלא חתימת שלום. ● למשל: שהגבול החדש — ובעיקר

פ רשנים ישראליים ובינלאומיים ניסו לפענח תעלומה זו, ודבריהם סתרו זה את זה לאורך כל הקו. היתה לכך סיבה פשוטה: באמת קשה להשיב על שאלות אלה בפשטות. כי תריסר ה"עקרונות" שהוצעו על-ידי גולדה מאיר ליארינג (ראה מיסגרת) אינם מתאימים אף לאחת ההגדרות הנ"ל בכיור. הם היו יותר מדברי-סרק זמרי מכסים של התחמקות. הם היו פחות מהצעת-שלום ממשית ורצינית. יארינג עצמו קבע — או העמיד פנים —

מ ה הציעה ישראל לגונאר יארינג בעת ביקורו בישראל? האם היה זה אוסף של סיכמות נדרשות, שלא נועדו אלא להרוויח זמן ולמנוע ויכוח רציני על ה-גבולות? האם היה זה צרור של הצעות רציניות, שנועדו להכשיר את ה-קרקע למשא-ומתן רציני? האם היתה טמונה בהצעות מפת-שלום מרומות?

12 העקרונות ליארינג

ניס". (ניסוח מעורפל זה יכול לחול על העיראקים בירדן, ו/או על הסובייטים במצריים.)

(7) מעבר בנתיבי מים.

ייקבע כי ההסגר הימי הסתיים, וכי לא תהיה הפלייה בתחום הימי. (ניסוח מעורפל בא למנוע פירוט בעיות שארם-אל-שייך ותעלת-סואץ, דבר שהיה גורר אחריו ויכוח על הגבולות.)

(8) שלילת ערבויות.

ישראל מתנגדת לערבויות, ובעיקר של האו"ם, במקום גבולות-ביטחון". סידורי הביטחון יכללו פירוז-שטחים.

(9) ירושלים.

ירושלים תישאר כולה ישראלית, אך לירדן ינתן, מעמד דתי" בה. (ניסוח זה יכול להתפרש ככינון מובלעת ירדנית באזור המיסגדים, או כמתן זכויות אכסטריטוריאליות בלבד לירדן שם.)

(10) נמל חופשי.

לירדן תינתן גישה לנמל ים-תיכוני, למשל בעזה. (ניסוח זה רומז על כוונת ממשלת ישראל לספח את עזה לישראל.)

(11) משא-ומתן ישיר.

ישראל דורשת שההסכם יושג בשלב הסופי במשא-ומתן ישיר בין הצדדים. (ירדן כבר הביעה את נכונותה לכך. מצריים טוענות שהיא שוללת זאת, אך רמזה מאידך כי צורת המשא-ומתן אינה חשובה לה.)

(12) הפסקת-אש.

הפסקת-האש תימשך ללא הגבלה עד לסיום המשא-ומתן. (ישראל מנסה להשיג, כשלב ראשון, את החזרת הטייסים השבוים במצריים.)

ואלה הם העקרונות שהציעה גולדה מאיר ל-ד"ר גונאר יארינג:

(1) שלום-אמת.

בין ישראל, מצריים, ירדן ולבנון ייחתמו הסכמי-שלום (נפרדים), שיכוננו יחסי-שלום מלאים, כולל יחסים דיפלומטיים, בין המדינות. (סוריה לא הצטרפה ליוזמת-השלום, לשימחת ממשלת ישראל, שאינה מוכנה להחזיר את רמת-הגולן.)

(2) גבולות פתוחים.

יהיה חופש-תנועה דו-סטרטי על פני הגבולות החדשים. (רמזו שישראל לא תתקש על דרישה זו לגבי מצריים, אך תעמוד על כך לגבי ירדן.)

(3) נסיגת צה"ל.

במיסגרת חוזה-השלום שייחתמו, ייסוגו כוחות ישראל, לעמדות החדשות שיוסכם עליהם בחוזה-השלום". (נוסח הפותח פתח להישארות כוחות צה"ל בבסיסים שמחוץ לגבולות המדינה. למשל: שארם-אל-שייך.)

(4) פתרון בעיית הפליטים.

ישראל, מוכנה לתרום את חלקה", דבר המאפשר ה-כמת ישראל להחזרת מיספר מסויים של פליטים. תמורת זאת דורשת ישראל הכרזה מפורשת מצד מדינות-ערב שבעיית הפליטים נפטרה סופית, ושוב אינה קיימת עוד.

(5) חיסול הפידאיון.

מדינות ערב נדרשות למנוע כל עזרה מאירגוני הפי-דאיון, למנוע התקפות שלהם על ישראל, לסגור את מ-רדיהם.

(6) סילוק כוחות עוינים.

יאסר על מדינות ערב להציב בשטחיהן, כוחות עויני-